

ONAFHANKELIJK PAPENDRECHT

Aan de voorzitter van de Gemeenteraad van de gemeente Papendrecht,
T.a.v. mevrouw Margreet van Driel
Markt 22
3351 PB Papendrecht

Papendrecht   22 januari 2024
Onderwerp   Fors minder draagvlak voor Coalitiepartijen en College Papendrecht

Geachte mevrouw van Driel,

Namens onze fractie wordt hierbij een aantal vragen ex artikel 40 van het Reglement van Orde bij u ingediend met het verzoek deze ter beantwoording door te geleiden naar het College alsook om deze ter kennis te brengen van de overige leden van de Gemeenteraad.

Voormalig (waarnemend) burgemeester Annemiek Jetten van de gemeente Papendrecht heeft destijds bij de installatie van de nieuwe gemeenteraad (in 2022) aandacht gevraagd voor het terugwinnen van het vertrouwen van inwoners in de overheid.

“De opkomst tijdens de verkiezingen was historisch laag met maar 47 procent”, begon burgemeester Jetten. “Terwijl alle partijen in de aanloop naar de verkiezingen hun best hebben gedaan om de opkomst te bevorderen.” Er moest bestuurlijke vernieuwing plaatsvinden in Papendrecht, vond de burgemeester. “De basis lijkt te zijn dat we moeten luisteren naar onze inwoners. Dat is de sleutel naar begrip en vertrouwen in de overheid.”

De burgemeester schetste tijdens de installatie van de nieuwe raad dat er de komende vier jaar enkele grote onderwerpen behandeld zullen worden. Er moet een definitieve beslissing genomen worden over de scholen voor voortgezet onderwijs, woningbouw is een groot onderwerp en de energietransitie vraagt ook de nodige aandacht. Het was toen nog niet bekend uit welke partijen de coalitie ging bestaan, die de komende vier jaar het gemeentebestuur ging vormen. Maar burgemeester Jetten riep wel op om als coalitie en oppositie goed samen te werken. “Coalitie en oppositie moeten hun stem kunnen laten horen.”

→ Bron: website¹

---

¹ <https://www.onafhankelijkpapendrecht.nl/2022/04/06/luister-naar-inwoners/>

Onafhankelijk Papendrecht was de grote winnaar geworden van de gemeenteraadsverkiezingen. Onafhankelijk Papendrecht won er 807 stemmen bij en werd in grootte de 2^e partij van Papendrecht.

→ Bron: website².

Na de verkiezingen van 16 maart 2022 is er bijna drie maanden gedaan over het vormen van een nieuw college. Wat opviel is dat de drie christelijke partijen goed hadden onderhandeld. Van de vijf nieuwe collegeleden zijn er drie afkomstig van de christelijke partijen. De wethouder uit de conservatieve hoek is aangeschoven bij de reeds zittende coalitie en de wethouder uit de lokale hoek heeft minder politieke invloed dan in de vorige bestuursperiode overgehouden als gevolg van de teruggang van zijn partij van negen naar vijf zetels.

Als we kijken naar wat er met de stemmenwinst van OP is gebeurd, zien we dat het zittende college het gevolg is van het voornamelijk negeren van de verkiezingsbeweging ofwel de verkiezingsuitspraak richting meer vooruitgang en moderniteit. OP was 'de grootste winnaar van de verkiezingen' qua groei en qua stemmenwinst. Met dat signaal is helemaal niks gedaan.

Ook zien we dat de politieke verhoudingen binnen het nieuwe college eigenlijk geen goede afspiegeling vormen van de verkiezingsuitslag en de verkiezingsbeweging die de inwoners hebben laten zien. De vooruitgang en de moderniteit zijn niet geaccommodeerd. En de opkomst was over de hele linie aan de erg lage kant, dat moeten we hierbij ook meenemen. Daardoor wonnen de conservatieve partijen relatief meer aandeel. Maar het buitensluiten van OP had prioriteit boven het maken van een goede vertaalslag van de verkiezingsuitslag.

Met name de lokale christelijke partijen hebben in het college nagenoeg tweemaal zoveel politieke invloed verworven als op basis van de verkiezingsuitslag redelijk uit te leggen zou zijn. Deze partijen hebben bij de verkiezingsuitslag qua stemmen en aantal zetels nagenoeg 30% van de kiezers achter zich gekregen. Maar na de maandenlange formatie resulteerde dit in een politieke invloed van hun aandeel in het college van maar liefst het dubbele (60%- 3 van de 5 wethouders).

Dit is interessante informatie voor alle inwoners die zich afvragen wat er toch met hun stem is gebeurd?

De les is dat meer inwoners de volgende keer (in 2026) de moeite moeten nemen te stemmen om een betere afspiegeling van de keuze van de inwoners en de verkiezingsuitslag in het college te krijgen.

→ Bron: website³.

---

² <https://www.onafhankelijkpapendrecht.nl/2022/03/23/onafhankelijk-papendrecht-is-de-grote-winnaar-geworden-van-de-gemeenteraadsverkiezingen/>

³ <https://www.onafhankelijkpapendrecht.nl/2022/06/08/wat-bleef-er-over-van-uw-stem/>

Na de verkiezingen voor de Tweede Kamer in november 2023 zien we het volgende beeld.

Verkiezingsuitslag [bewerken | brontekst bewerken]

Partij ^[b]	2021			2023			verschil	
	#stemmen	% ^[i]	zetels	#stemmen	% ^[i]	zetels	%-punt	zetels
PVV (Partij voor de Vrijheid)	1.124.482	10,79	17	2.450.878	23,49	37	+12,70	+20
Partij van de Arbeid (P.v.d.A.) ^[ii]	597.192	5,73	9					
GROENLINKS ^[ii]	537.308	5,16	8					
GROENLINKS / Partij van de Arbeid (PvdA) ^[ii]	-	-	-	1.643.073	15,75	25		
<i>subtotaal</i>	1.134.500	10,88	17	1.643.073	15,75	25	+4,86	+8
VVD	2.279.130	21,87	34	1.589.519	15,24	24	-6,63	-10
Nieuw Sociaal Contract	-	-	-	1.343.287	12,88	20	+12,88	+20
D66	1.565.861	15,02	24	656.292	6,29	9	-8,73	-15
BBB	104.319	1,00	1	485.551	4,65	7	+3,65	+6
CDA	990.601	9,50	15	345.822	3,31	5	-6,19	-10
SP (Socialistische Partij)	623.371	5,98	9	328.225	3,15	5	-2,83	-4
DENK	211.237	2,03	3	246.765	2,37	3	+0,34	0
Partij voor de Dieren	399.750	3,84	6	235.148	2,25	3	-1,58	-3
Forum voor Democratie	523.083	5,02	8	232.963	2,23	3	-2,79	-5
Staatkundig Gereformeerde Partij (SGP)	215.249	2,07	3	217.270	2,08	3	+0,02	0
ChristenUnie	351.275	3,37	5	212.532	2,04	3	-1,33	-2
Volit	252.480	2,42	3	178.802	1,71	2	-0,71	-1
JA21	246.620	2,37	3	71.345	0,68	1	-1,68	-2
BVNL / Groep Van Haga	-	-	-	52.913	0,51	0	+0,51	0
50PLUS	106.702	1,02	1	51.043	0,49	0	-0,53	-1
BIJ1	87.238	0,84	1	44.253	0,42	0	-0,41	-1

De opkomst in Papendrecht bij de gemeenteraadsverkiezingen van 2022 was historisch laag, namelijk 47%. En volgens de voormalige (waarnemend) burgemeester was het van belang dat de basis leek te zijn “dat we moeten luisteren naar onze inwoners. Dat is de sleutel naar begrip en vertrouwen in de overheid”. Als we kijken naar het stemgedrag van de inwoners dan zagen we een paar opmerkelijke verschuivingen. Het PAB verloor ten opzichte van de vorige gemeenteraadsverkiezingen 2004 stemmen, de VVD won er 233 stemmen bij, het CDA verloor 80 stemmen, de ChristenUnie verloor 97 stemmen en de SGP won er 44 stemmen bij. De coalitie verloor, gecorrigeerd voor de stemmen winnende partijen, 1904 stemmen ten opzichte van de vorige verkiezingen.

Als we naar de uitslag kijken van de in november 2023 gehouden Tweede Kamerverkiezingen, dan zien we een aantal opmerkelijke ontwikkelingen. Kijken we naar dezelfde partijen als hierboven aangehaald, dan zien we dat de VVD zakte van 34 naar 24 zetels, een verlies van 10 zetels, dat de ChristenUnie zakte van 5 naar 3 zetels, een verlies van 2 zetels, dat de SGP gelijk bleef in het aantal zetels, namelijk 3, maar dat het CDA zakte van 15 naar 5 zetels, een verlies van 10 zetels. Tellen we het aantal verloren zetels bij elkaar op dan komen we tot de volgende rekensom: VVD (-10), ChristenUnie (-2), SGP (0) en CDA (-10), bij elkaar opgeteld 22 zetels verlies. Dat is ruim 14% als je er een percentageberekening van maakt.

Constatering onzerzijds is dat als je de landelijke trend betreft op de politieke verhoudingen in onze gemeenteraad, in elk geval ten aanzien van de ontwikkelingen van de afdelingen van landelijke partijen – lokale politici uit Papendrecht staan in contact met hun partijen landelijk en stemmen bovendien mee over de keuze van de lijsttrekker en het verkiezingsprogramma, voeren ook campagne voor hun landelijke evenknieën, kortom er lopen rechtstreekse lijnen van lokaal naar landelijk en vice versa – dan ligt het voor de hand de neergaande trend van 14% op de verkiezingsuitslag van de gemeenteraadsverkiezingen van 2022 te betrekken. Het draagvlak van de huidige coalitie/College neemt daardoor zienderogen af.

Zetelverdeling als nu Tweede Kamerverkiezingen zouden gehouden worden

Partijen	23-12-2023	2-12-2023	Vershil 23-12 met 2-12	TK2023	Vershil met TK2023
PVV	48	42	6	37	+11
PvdA/GroenLinks	22	22	0	25	-3
Nieuw Soc.Contr.	18	19	-1	20	-2
VVD	13	16	-3	24	-11
D66	11	11	0	9	+2
BBB	9	10	-1	7	+2
CDA	6	6	0	5	+1
SP	5	5	0	5	0
FVD	3	3	0	3	0
PvdDieren	3	3	0	3	0
Volt	3	3	0	2	+1
DENK	3	3	0	3	0
ChristenUnie	3	3	0	3	0
SGP	3	3	0	3	0
JA21	0	1	-1	1	-1

23-12-2023 Peil.nl/ Maurice de Hond

4

We zien verder dat de PVV van 37 zetels in de peilingen doorgroeit naar 48 zetels. En van de coalitiepartijen zakt de VVD van 24 naar 13 zetels, een verlies van 11 zetels, de ChristenUnie en de SGP blijven gelijk staan op 3 zetels, en het CDA stijgt weer een beetje van 5 naar 6 zetels. Per saldo is de daling van de coalitie, exclusief het PAB want die partij doet niet mee met de Tweede Kamerverkiezingen, een verlies van VVD (-11), ChristenUnie (0) + SGP (0) + CDA (1) = 10 zetels. Dat komt neer op ruim 6 % als je er een percentageberekening van maakt. De peilingen geven dus ook een neerwaartse trend aan als het gaat om draagvlak voor de huidige coalitie en het college.

Wij refereerden hierboven al aan de woorden van voormalig (waarnemend) burgemeester Jetten, dat het van belang was dat de basis leek te zijn “dat we moeten luisteren naar onze inwoners. Dat is de sleutel naar begrip en vertrouwen in de overheid”. Als we dan zien dat de coalitiepartijen PAB, VVD, CDA, CU, SGP – gegeven een opkomstpercentage van 47% bij de gemeenteraadsverkiezingen van 2022 – 62,69% van de stemmen hebben behaald, en dat de landelijke trend, tot en met de recente peiling van 23 december vorig jaar, aangeeft dat de landelijke partijen VVD, CDA, CU, SGP flink wat zetels inleveren, dan leidt dit tot een flinke vermindering van het politiek-bestuurlijke en electorale draagvlak namens de inwoners.

⁴ Peiling door Maurice de Hond, peiling van 23 december 2023

Constatering onzerzijds is dan ten tweede male dat als je deze trends en ontwikkelingen in de landelijke politiek bij een verdere politieke analyse van de coalitie(vorming) en de samenstelling van het College betreft, dat je dan eigenlijk niet om de winst (in stemmen en in zetels) van Onafhankelijk Papendrecht heen kan. Als je tenminste nog steeds de mening bent toegeedaan, dat 'luisteren naar onze inwoners de sleutel naar begrip en vertrouwen in de overheid is'. Bij een afnemende trend als het gaat om draagvlak voor politiek en openbaar bestuur, die werkelijk substantieel te noemen is, ligt een herschikking van zowel de Coalitie als het College voor de hand. In elk geval is zichtbaar dat er sprake lijkt te zijn van een afkalvend draagvlak.

- Kijkend naar de stemmenwinst die Onafhankelijk Papendrecht bij de gemeenteraadsverkiezingen van maart 2022 boekte zou nu al een herschikking van de coalitie en het college plaats kunnen vinden die op een groter draagvlak in de plaatselijke samenleving kan rekenen. Dat zou tevens neerkomen op een reparatie van wat bij de formatie in 2022 niet helemaal goed is gegaan. Namelijk, dat de partij die de grootste stemmenwinst behaalde zonder enige vorm van overleg of gesprek over mogelijke coalitie- en collegedeelname compleet werd genegeerd. Van het "luisteren naar de inwoners als de sleutel naar begrip en vertrouwen in de overheid" kwam dusdoende niet veel terecht: een gemiste kans.
- Om dat te herstellen is volgens ons een herschikking nodig en wij zien dat proces met vertrouwen tegemoet, aangezien er tal van raakvlakken zijn om tot samenwerking te komen.
- Tevens zouden we met elkaar moeten vaststellen dat de huidige coalitie en het college eigenlijk nog maar op een draagvlak en steun van pakweg een vierde deel van het electoraat (de inwoners) kunnen rekenen, en dat is erg laag als het gaat om de legitimiteit en de representativiteit van een verondersteld 'meerderheidsbestuur'.

In een recente peiling⁵ van Peil.nl (20 januari), die historisch mag worden genoemd, staat de PVV op 49 zetels.

"De PVV staat met 49 zetels op het hoogste aantal ooit via Peil gemeten. De 12 zetels van de VVD is een uitslag, die deze partij nooit bij verkiezingen en slechts 2 keer bij onze peilingen heeft gehaald. En dat was in de periode dat Rita Verdonk uit de VVD werd gezet en met een eigen partij begon "Trots op Nederland". Het is werkelijk historisch te noemen dat de PVV op dit moment een 4 keer zo grote aanhang heeft als de VVD", aldus Peil.

---

⁵ <https://www.maurice.nl/2024/01/20/pvv-4-keer-zo-groot-als-de-vvd/>

**Zetelverdeling als nu Tweede Kamerverkiezingen zouden
gehouden worden**

Partijen	20-1- 2024	23-12- 2023	2-12- 2023	Vershil 20-1 met 23-12	TK2023	Vershil met TK2023
PVV	49	48	42	+1	37	+12
PvdA/GroenLinks	23	22	22	+1	25	-2
Nieuw Soc.Contr.	17	18	19	-1	20	-3
VVD	12	13	16	-1	24	-12
D66	10	11	11	-1	9	+1
BBB	9	9	10	0	7	+2
CDA	6	6	6	0	5	+1
SP	6	5	5	+1	5	+1
FVD	3	3	3	0	3	0
PvdDieren	3	3	3	0	3	0
Volt	3	3	3	0	2	+1
DENK	3	3	3	0	3	0
ChristenUnie	3	3	3	0	3	0
SGP	3	3	3	0	3	0
JA21	0	0	1	0	1	-1

20-1-2024 Peil.nl/ Maurice de Hond

Tot slot vragen wij het College hierop te reflecteren en de vraag te beantwoorden hoe tegen deze politieke en electorale ontwikkelingen wordt aangekeken, alsmede of het College zich herkent in de analyse dat het draagvlak in de plaatselijke samenleving voor de coalitie van PAB VVD CDA CU SGP en het daarvan afgeleide College fors is verminderd tot minder dan 1/4 van het electoraat. Kan er nog worden gesproken over een representatief (dagelijks) bestuur?

Wij danken u voor de beantwoording.

Met vriendelijke groet,
Onafhankelijk Papendrecht
Ruud Lammers – Fractievoorzitter.